

В ЗИМНИЙ ХОЛОД ВСЯКИЙ МОЛОД!

► TANJA ANDDER IN JANJA URBAS

»Ko brije zimski mraz, je vsakdo mlad,« pravi ruski pregovor. Rusije si brez mraza res ne moremo predstavljati, lahko bi rekli, da je njen zaščitni znak.

Mraz = **мороз** (maros) je ena izmed najpogostejših asociacij Slovencev ob misli na Rusijo. Povsem upravičeno – na ozemlju Ruske Federacije je naseljen kraj z najnižjo izmerjeno temperaturo na svetu – to je vasica Ojmjakon = **Оймякон** v vzhodni Sibiriji, kjer so februarja 1933 izmerili kar $-67,7\text{ °C}$ = **градусов мороза** (gradusaf maroza). Kraj je dobil ime »hladni pol« = **полюс холода** (poljus holada), saj se povprečne zimske temperature gibljejo okrog 50 stopinj pod ničlo.

Mraz in hlad = **холод** (holat) sta bila ruska zaveznika v boju proti številnim sovražnikom, med drugim tudi proti Napoleonu in Hitlerjevi vojski. Rusi so mraza navedeni in vedo, da so najboljša zaščita pred njim topla oblačila iz volne = **шерсть** (šerstst) in krzna = **мех** (meh). Mraz pa lahko služi tudi kot sredstvo za dvig telesne odpornosti. O tem so prepričani kopalci v ledeni vodi, ki se jih je prijelo ime »mroži« = **моржи** (marži), takšno plavanje pa je posebna vrsta športa, **моржевание** (marživanije). Na podoben način utrjujejo že predšolske otroke v nekaterih sibirskih vrtcih. Otroci začnejo dan z bosim tekanjem po snegu, ki mu sledi oblivanje s hladno vodo. Pred in po tem sledi segrevanje v toplih kopalnicah. Otroci so pod nadzorom specialista pediatra, ki redno spremlja njihovo zdravstveno stanje. Poročajo, da je pri njih manj sezonskih obolenj in da so na splošno bolj odporni v primerjavi z vrstniki.

Zanimivo je tudi obredno kopanje ruskih pravoslavnih vernikov na praznik Jezusovega krsta = **крещение** (kriščenije) 19. januarja. V led izrežejo odprtino v obliki križa, vernik pa se trikrat potopi v vodo in prekriža, s čimer si očisti dušo. Letos je ta obred ob spremeljavi televizijskih kamer opravil tudi ruski predsednik Vladimir Putin.

Mraz pa je našel svoje mesto tudi v ruskem ljudskem izročilu, npr. v pesmi **Ой, мороз мороз**.

Njeno besedilo in melodija (ki jo lahko slišite tule: <https://goo.gl/zjupKQ>) gresta hitro v uho!

Zanimivo in uporabno: poznamo tudi priimka Мороз (oblika za oba spola) in Морозов (moška oblika) oz. Морозова (ženska oblika).

Vir slike: <https://goo.gl/sVEvoy>.

**Ой, мороз, мороз, не морозь меня,
Не морозь меня, моего коня.**

Oj, mraz, mraz, ne mrazi me,
ne mrazi mene in mojega konja.

**Моего коня белогривого,
У меня жена, ой, ревнивая.**

Mojega konja, belogrivega,
imam ženo, oh, ljubosumno.

**У меня жена, ой, красавица,
Ждёт меня домой, ждёт печалится.**

Imam ženo, lepotico,
čaka me doma in se žalosti.

**Я вернусь домой на закате дня,
Обниму жену, напою коня.**

Vrnil se bom domov, ob sončnem zahodu,
objel bom ženo in napojil konja.